1852. №. 65.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

ZATURDAG, 17 JULIJ.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

(*Bij deze Courant wordt gratis een Bijvoegsel uitgegeven.*)

NEDERLANDEN 16 Julij.

De Ministers van Buitenlandsche en Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Koloniën zijn tot ridders benoemd van de Pruissische orde van den Rooden Adelaar.

— Den 13 dezer hebben zich de baron Forstner van Dambenoij en de heer Mr. M. P. H. Strens naar het Loo begeven, ten einde, in handen des Konings, den gevorderden eed, tot het aanvaarden der betrekking van minister van Oorlog en van minister van Justitie, af te leggen.

— Bij de Staten van Overijssel is met algemeene stemmen tot de doortrekking der Dedemsvaart naar de Vecht besloten; de uitvoering zal het volgende jaar plaats hebben en de kosten, op *f* 56.000 geraamd, op de begrooting van 1853 worden gebragt.

Bij diezelfde Staten is ingekomen een voorstel van den heer Mr. J. A. van Roijen, houdende dat de Staten worden verzocht om te bepalen, of zij alsnog genegen zijn, om de Dedemsvaart met Koevorden te vereenigen, waarmede in verband staat de doortrekking van een kanaal van uit de grachten van Koevorden tot de Eems, bij Munster-Meppen. Dit plan wordt door de Staten zeer [illegible] een besluit ten gunste van hetzelve is niet zeer twijfelachtig. Het maatschappelijk kapitaal, in Engeland reeds bijeengebragt, of verzekerd, bedraagt *f* 1.500.000.

— Prins en Prinses Frederik der Nederlanden, benevens HD. dochter, Prinses Marie, die zich thans te Berlijn bevinden, zullen zich den 14den dezer van daar naar Moskau begeven. Z. K. H. wordt tegen het laatst van Augustus in de residentie terug verwacht.

— Den 13 dezer is te Utrecht een tweejarig kind uit een kinderwagentje *gestolen.* De deelneming met het lot van kind en ouders is algemeen. Maar even zeer wordt de verontwaardiging gedeeld, dat de kermis met al hare ellende ook nog zulke afschuwelijke misdrijven moet met zich brengen. Het kan echter naauwelijks bevreemden, als men zien moet, aan welke mishandelingen, onder het oog des stadsbestuurs, zeer jonge kinderen worden prijs gegeven, die als voorwerpen van medelijden op orgels als anderzins worden rondgesleept, of springen, dansen en zingen *moeten* onder eene verzengende Julij-hitte.

— Men schrijft aan de *Prov. Gr. Ct.* uit Embden het volgende: Een bekend scheikundige, de heer Otto, te Brunswijk, waarschuwt tegen het gebruik van groene rouleaux (gordijnen). „Elke vierkante duim daarvan," zegt hij, „bevat arsenicum (rattenkruid) genoeg, om een mensch te vergiftigen, en wanneer ik op de kale plekken let, die door afbrokkeling en schaving bij 't op en neerlaten en ook bij het afstoffen onvermijdelijk ontstaan, dan acht ik mij verpligt, het onverantwoordelijk te noemen, dat de fabrijkanten arsenicum bevattende verwstoffen gebruiken tot het vervaardigen van rouleaux."

— De vierde haringjager is 13 dezer te Vlaardingen aangekomen, met slechts 104 ton. De vangst was verminderd.

— In de zitting van de Tweede Kamer der staten-Generaal van 14 dezer zijn ingekomen afschriften van de Koninklijke besluiten, houdende eervol ontslag van jhr. van Spengler en jhr. Nedemeijer ridder van Rosenthal als Minister van Oorlog en van Justitie, en de benoeming van den baron Forstner van Dambenoy en mr. Strens ter hunner vervanging, alsmede de opdragt van het bestuur van het Depament van Hervormde Eeredienst aan den Minister van Finantien. De heer Storm, nieuw benoemd lid uit het district Breda, heeft de vereischte eeden afgelegd en zitting genomen. De Vergadering heeft een aanvang gemaakt met de beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende den waarborg van gouden en zilveren werken. Na den afloop der algemeene beraadslaging zijn achtereenvolgens de artt. 1 tot en met 6 aangenomen. De beraadslaging is 15 dezer des voormiddags ten elf ure voortgezet, als wanneer het ontwerp is aangenomen.

— In de op Woensdag Jl. gehoudene vergadering der Provinciale Staten van Overijssel is tot lid van de Gedeputeerde Staten gekozen de Heer Mr. J. C. Bijsterbos, ter vervanging van den Heer Mr J. T. Roessink Udink, die als zoodanig zijn ontslag had genomen.

— De Prov. Staten van Groningen hebben zich in hunne zitting van 12 dezer onbevoegd verklaard tot het opmaken en aan den Koning inzenden van eenige nominatie ter vervulling van eene vacature in het Provinciaal Geregtshof.

— De minister van oorlog heeft ter kennis van gegadigden gebragt, dat er voor eenige ongehuwde smeden, timmerlieden, metselaars, steenhouwers en aardwerkers gelegenheid bestaat, om voor de dienst in Oost-Indië te worden aangenomen; zij, die daartoe genegen zijn, zullen zich aan de militarie dienst bij het corps sapeurs in Oost-Indië, voor de tijd van zes jaren moeten verbinden. De gegadigden zullen zich behooren aan te melden bij den Kolonel-Directeur van de artillerie- stapel- en constructie-magazijnen te Delft.

— Het laat zich aanzien, dat dit jaar de sijnode der Ned. Herv. kerk weder eene vrij langdurige zitting zal hebben. Waarschijnlijk is het, dat genoemd kerkelijk collegie spoedig haar gevoelen zal laten hooren *over de wijze*, waarop door de regering het algemeen kerkelijk Reglement is gesanctioneerd, *eene wijze*, die, naar veler oordeel, geheel in strijd is met die zelfstandigheid, waarin de kerk zich thans verheugen mag.

— Te Utrecht is, naar men verneemt, het verlof tot de electro-biologische publieke vertooning van den heer de Koning van Dordrecht, door het hoofd der politie, ingetrokken. Tevens verneemt men, dat door den Min. van Justitie maatregelen genomen zijn, waardoor het uitvoeren dier voorstellingen in ons land niet langer zal worden toegelaten. — Volgens het Nederl. weekblad, voor Geneeskundigen zouden die proeven nadeelig op de gezondheid werken dergenen, die zich daartoe leenen.

— Het rijk heeft eene overeenkomst getroffen met de directie van de Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij, ten gevolge waarvan eene der draden van den electro-magnetischen-telegraaf aan het rijk zal overgaan. Er zal te 's Hage langs de Nieuwe Haven, door de Houtstraat en over het plein eene draad worden gelegd, ter verbinding van den telegraaf van den Hollandschen spoorweg met het ministerie van binnenlandsche zaken, en weldra ook van het Scheveningsche strand naar het lokaal van genoemd departement, ter verbinding van den onderzeeschen telegraaf.

BUITENLAND 16 Julij.

FRANKRIJK. De staatsraad heeft een ontwerp van wet gemaakt tot geheele wijziging van de Jury. Men oordeele over het geheel uit het volgende staaltje: Het hof zal het regt hebben, om, indien het van meening is, dat drie der twaalf gezworenen zich bedrogen hebben, de uitspraak te vernietigen en de zaak naar eene andere zitting te verwijzen. — Bij gebrek aan feiten vermaakte men zich te Parijs met geruchten, o. a. dat de Keizer van Rusland door eene beroerte getroffen zou zijn, enz.

— Niets houdt op dit oogenblik de politieke wereld te Parijs meer bezig, dan een besluit, waarbij de dames zonder eenige uitzondering, worden uitgesloten van de eeretrein ter gelegenheid der inwijding van den spoorweg van Straatsburg, den 17. dezer.

— Den 12den dezer is te Parijs de buste van den President. op de markt *Blancs Manteaux*, ingewijd.

— Vrijdag l.l. is het kasteel van Amboise en domein, toebehoorende aan de familie Orleans, door een gevolmagtigde van het gouvernement, vergezeld van den kantonnalen vrederegter, voor den Staat in bezit genomen, krachtens het decreet van 22 Januarij. Alles liep af zonder verzet. De gevolmagtigde heeft aan de beambten der administratie gezegd, dat hunne positie in niets veranderd zou worden.

— Zondag namiddag dreef er letterlijk een wolk van luchtballons over Parijs. Men zou gezegd hebben, dat zij een algemeen aangenomen middel van vervoer waren geworden. Allen hadden natuurlijk dezelfde rigting. De heer Godard was opgestegen te Lagny; Coste, uit de Hippodrome; wij gaan de minder bekende aëronauten voorbij. Verscheidene ballons zonder reizigers vergrootten het gedrang in de wolken op eene in het oogloopende wijze. Eén daarvan is in de Seine nedergestort tot verbazende schrik van de aanschouwers, die niet zoo spoedig bemerkten, dat er geen menschenleven mede gemoeid was.

— Een treurig ongeluk heeft te Parijs plaats gehad in eene der bad-inrigtingen, door het breken van een brug boven het badbassin. Al wie zich er op bevonden, stortten in het water, en zes hunner, door het hout in hunne pogingen tot redding belemmerd, vonden den dood. De policie heeft het etablissement dadelijk gesloten en onderzoek ingesteld.

— Het voornaamste nieuws uit Frankrijk is volgenderwijze kort en bondig zamen te vatten: De verkiezingen voor de hernieuwing der algemeene, arrondissements en gemeenteraden zijn aanstaande: de reis van den President, ter inwijding van den Straatsburger spoorweg, waarbij geene officiële toespraak zal gehouden worden, en het ontwerp van amnestie, bij gelegenheid van het feest op 15 Augustus, maken de onderwerpen der gesprekken uit, en men wordt het eindelijk moe, om langer aan de vereeniging der vorstelijke takken te arbeiden.

— Men verneemt dat de in Algerië gevangen genomen chef der opstandelingen Bou Maza ontsnapt is. Slaagt men er niet in, hem weder in handen te krijgen, dan kan dit niet anders als den oorlog in Algerië doen aanwakkeren.

— In het departement Var stonden oproerige bewegingen op het punt om los te barsten, doch zij zijn nog tijds onderdrukt.

— De Prins van Canino zal een belangrijke wetenschappelijke reis ondernemen; de beroemde von Humboldt moet aan het daartoe ontworpen plan zijne onverdeelde goedkeuring gehecht hebben.

ENGELAND. Voor zoo ver thans bekend is, zijn er 363 leden van het Parlement verkozen, waarvan 224 liberaal en 139 behoudend van alle kleuren. De Morning Advertiser beschuldigt den Minister van Oorlog van pogingen tot omkooping van kiezers, en berigt, dat de daartoe gebruikte handlanger met het geld en de lijst der kiezers door de policie in hechtenis genomen is.

— De Amerikaansche stoomboot brengt een millioen Hollandsch en het berigt, dat ruim vier millioenen uit Californië te New-York ontvangen zijn.

— Sir James Mac Adam, uitvinder der naar hem genoemde wegen, is te Londen overleden.

— Er vertrekken thans, volgens de *Times*, wekelijks vijf duizend landverhuizers uit het Vereenigd Rijk naar Australie, waaronder menigeen met eenig kapitaal, terwijl de meesten ongegoede maar achtenswaardige lieden zijn, die de kosten van de overtogt zelven betalen.

DUITSCHLAND. Het Hooggeregtshof te Berlijn heeft 13 dezer Hassenpflug van de aanklagt van valschheid in geschrifte vrijgesproken.

— De Christenvervolging in Bosnië duurt voort. Meer dan drie duizend hebben in de laatste tijden hun vaderland verlaten, om zich aan de Turksche tirannij te onttrekken en de gruwelijke lasten, die men hun oplegt. De emigratie houdt niet op. De Oostenrijksche regering beschermt deze ongelukkigen zooveel mogelijk, en op hun dringend aanzoek, heeft de Keizer bevolen, dat men hun een wijkplaats, werk en kleine eigendommen op de keizerlijke domeinen van Banât en Slavonië geven zou. Alle pogingen, om hen tot terugkeeren naar hun vaderland te bewegen, waren vruchteloos.

— Mlle. Rachel heeft op eene zeer eigenaardige maar tevens hoogst onhoffelijke wijze, hare politieke gevoelens aan den dag gelegd bij hare laatste voorstelling te Berlijn. Zij speelde *Phèdre* en een opgewonden toeschouwer wierp haar een bouquet *leliën* toe. De kunstenares verwaardigde zich niet, deze al te *legitimistische* hulde aan te nemen en liet de bloemen den ganschen avond. waar zij neêrgevallen waren, liggen.

ASSEN, 17 Julij.

Donderdag j.l. heeft ten huize van *J. B. Schut* alhier het diner plaats gehad, hetwelk de Staten van dit gewest aan den heer Comm. des Konings hebben aangeboden. Aan hetzelve heerschte zeer veel opgewektheid, en een gedeelte der aanzittenden is tot laat in den avond bij elkander gebleven. De eerste toasten betroffen Z. M. den Koning, de Provincie en den heer Commissaris des Konings, welke alle met zeer veel geestdrift werden gedronken.

— Naar men zegt, is dezer dagen uit het fonds voor noodlijdende kerken en personen door de algemeene Sijnode o. a. toegelegd, aan de Hervormde gemeente te *Rolde f* 2000; aan die te *Hoogersmilde f* 186, aan die te *Roswinkel f* 1200, en voor den bouw eener kerk en pastorij te *Nieuwbuinen f* 2500.

— Men berigt ons uit Coevorden, dat van daar door den heer *S. Kropveld* naar de tentoonstelling te Arnhem is verzonden, onder eenig borstelgoed, eene verfkwast, wegende 2½ Ned. pond. Dezelve is bewerkt door de meesterknechts *H. Kropveld* en *A. L. Levin*, en is, niet- [illegible] zwaarte, even zoo goed sluitend en vast ineengewerkt [illegible] men twijfelt niet, of deze kwast zal de aandacht der bezoekers van de tentoonstelling zeer tot zich trekken.

— Te Eext is een kind van den landbouwer B. Hamming onder het hooijen ten gevolge der warmte ziek geworden en nog dienzelfden avond overleden.

— Gisteren heeft men in de gemeente Vries weder een slagtoffer van de groote warmte te betreuren gehad; een jongeling van 25 jaren, met name *G. ter Steeg*, die aan het hooijen was geweest, is in de Tinaarlosche esch bewusteloos gevonden; niettegenstaande aangewende moeite heeft men hem niet in het leven mogen behouden.

* **Ruinen, 14 Julij.** Heden had hier de gecombineerde vergadering van de Onderwijzersgezelschappen van Meppel en Ruinen plaats. Zij werd geopend met eene voorlezing door den Onderwijzer Jalving van Zuidwolde over het onderscheid tusschen ware en valsche verlichting, welke keurig bewerkte redevoering met het grootste genoegen werd aangehoord. Vooraf werd gezongen Ps. 68: 10 en na Gez. 4, 5. Hierop werden de notulen der vorige algemeene vergadering voorgelezen en goedgekeurd, toen de verslagen van 't gezelschap Ruinen, en in plaats van die der afd. Meppel gaf de Onderwijzer Prins te Meppel verslag van de Verg. van 't gewestelijk Best. van het N. O. G., den 16 April te Assen gehouden, en las voor 1°. Eene zeer uitgebreide missive aan de prov. comm. van onderwijs ter geleiding van 't ontwerp van 't reglement voor weduwen en wezen: 2°. Een adres aan Gedeputeerde Staten: 3°. Antwoord van de Ged. Staten, bevattende verwijzing met het verzoek om onderstand naar de prov. staten en 4°. Nieuw adres aan de prov. staten om toelage tot ondersteuning van het weduwenfonds; uit welk een en ander bleek, welke moeite de afdeeling Meppel zich getroostte, om der goede zaak bevorderlijk te zijn. Hierna werden er eenige zangstukken, onder de leiding van J. Hindriks, Ondermeester te Havelte, uitgevoerd, waarop men zich aan een eenvoudigen doch welvoorzienen disch schaarde. Nadat de zangstukken nog eens gezongen en door Hindriks het stuk: *Adolf bij het graf van Maria* was uitge-

voerd, werd de vergadering gesloten en zeide men elkander vaarwel. Deze vergadering werd ook bijgewoond door de naastbijzijnde Onderwijzers uit het 2e district.

* **Ansen, 14 Julij,** Heden nam de Onderwijzer *Ulehake* afscheid van ons, waardoor wij den jongen onderwijzers kunnen verzekeren, dat te Ansen een onderwijzers-vacature ontstaan is.

* **de Wijk, 15 Julij.** Heden namiddag omstreeks 4 uur, ontstond plotseling, terwijl de huisgenoten naar de Meppeler markt waren, en een meisje van 16 jaren alleen te huis was, een hevige brand in de boeren-behuizing, bewoond door *Jan Schoenmaker*, gelegen in de kleine Bulderij, in deze gemeente; door de hevige brand en het gebrek aan water en hulp was volstrekt aan geen blusschen te denken. De geheele inboedel benevens 4 koeijen en één varken zijn in de tijd van bijna één uur eene prooi der vlammen geworden. De brand schijnt ten gevolge het broeijen van 't hooi ontstaan te zijn. Eene koe is gered, ofschoon op onderscheidene plaatsen gebrand; het huis was verassureerd.

* **Hoogeveen, 14 Julij.** Gister avond is in de raadsvergadering alhier ingekomen een adres van eenige op de streek Noord wonende ingezetenen, zich beklagende, dat de voorwaarden, op welke zij hunne gronden tot het daarstellen van het nieuwe kanaal in der tijd hadden afgestaan, niet bij de uitvoering werden opgevolgd, als vermeenende te hebben bedongen, dat de grond, leem en modder, welke uit het kanaal zouden worden gegraven, op eene door hen aantewijzen in de onmiddelijke nabijheid gelegene geschikte plaats zouden worden nedergeworpen, doch in plaats dat hier aan werd beantwoord, de specie werd neergelegd waar men dezelve het best kon kwijt worden, waardoor niet alleen de tuin- en veldvruchten onnoodig vernield werden, maar menig een naauwelijks uit zijne woning kon komen; op voorstel van den heer *Steenbergen* is eene Commissie benoemd, bestaande behalve uit dien heer, uit de heeren *van der Velde*, *ten Oever*, *de Jonge* en *Robaard*, ten einde alles in loco te onderzoeken en daarna van hunne bevinding verslag te doen.

Vergadering van de Provinciale Staten van Drenthe van 15 Julij 1852.

Te twaalf uur wordt de vergadering geopend; er zijn 32 leden [illegible] afwezig zijn de heeren *Denning*, *Vos* en *de Milly*. De notulen [illegible]

Nader wordt aan de orde gesteld het ontworpen Reglement op de Jagt en Visscherij in dit gewest, waarvan de behandeling gisteren tot art. 3 gevorderd is. Opvolgelijk worden de nog overige artikelen, gewijzigd ingevolge het rapport der commissie, met algemeene stemmen, en daarna het geheele Reglement met 30 tegen 2 stemmen, die van de heeren *van der Wijck* en *van der Vlies*, aangenomen.

In behandeling genomen zijnde het rapport op de adressen van de aannemers *Klein* en *de Wit*, om teruggave van boeten, wordt conform het rapport besloten, ten aanzien van den eersten met algemeene en ten aanzien van den laatsten met 28 tegen 4 stemmen, die van de heeren *Willinge*, *Sluis*, *Slingenberg* en *Caspers*.

De voorgestelde wijzigingen van het Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten worden, overeenkomstig het rapport der commissie, goedgekeurd, nadat, op voorstel van den heer *Sluis*, waarmede de Commissie zich vereenigt, in art. 16, ter wegneming van allen twijfel, de woorden: *Provinciale autoriteit* vervangen zijn door *Gedeputeerde Staten.*

Ten aanzien van het voorgestelde nieuw artikel tusschen de artt. 35 en 36, waarbij bepaald wordt, dat Ged. St. bevoegd zijn, om, zoo er iets in strijd met artt. 4 en 22 mogt zijn daargesteld of nagelaten, dit ten koste van den betrokkene te doen amoveren of daarstellen, merkt de heer *A. W. van Holthe* op, dat de bepaling van het nieuwe artikel eene hardigheid bevat; diegene, die iets daarstelt, zal zulks niet doen, dan wanneer hij meent daartoe geregtigd te zijn, of zulks op zijn eigendom te doen; zoo hem dit betwist wordt, dan moet de burgerlijke regter dit beslissen, doch Ged. Staten dienen geene regters in hunne eigene zaak te zijn; wanneer eenmaal iets afgebroken of vernietigd is, is het veelal moeijelijk later zulks te redresseren en er is dan groote schade aan den betrokken persoon toegebragt; hij wil deze bepaling hebben weggelaten. — De heer *R. A. v. Echten v. H.* beantwoordt den vorigen spreker; eene dergelijke bepaling is in de gemeente-wet opgenomen, en is volstrekt noodzakelijk, ten einde Ged. Staten in staat te stellen, om de voorschriften van het Reglement te handhaven; hij ziet geen gevaar in deze bepaling; daarvan zal uit den aard der zaak ook niet ligtvaardig gebruik gemaakt worden. — De heer *A. W. van Holthe* zegt, dat het art. in de gemeente-wet veel te kras is; dat anderen er ook zoo over denken, en er wel menschen zullen zijn, die zullen bewerken, dat het veranderd wordt; hij had zoodanig artikel nooit van een liberaal ministerie verwacht, het is wat Russisch. — De heer *Sluis* wil niet alleen deze bepaling niet intrekken, maar wil daaraan zelfs nog meerdere uitbreiding geven, en stelt mitsdien voor, om dit art. niet slechts van toepassing te maken op hetgeen in strijd met art. 4 en 22, maar ook op hetgeen in strijd met het geheele Reglement is verrigt of nagelaten. — De Comm. vereenigt zich met het voorstel van den heer *Sluis*, hetwelk in omvraag gebragt zijnde, met 30 tegen 2 stemmen, die van de heeren *J. Tonckens* en *A. W. van Holthe*, wordt aangenomen. — Het geheele Reglement daarna in omvraag gebragt zijnde, wordt aangenomen met 31 tegen 1 stem, die van den heer *A. W. van Holthe.*

Aan de orde wordt gesteld het rapport op de wijzigingen van het Reglement op het beheer van wegen en waterlossingen; deze wijzigingen worden achtervolgens, overeenkomstig het rapport, goedgekeurd, benevens eene aanvulling, door den heer *Oosting* bij art. 26 lett. *n*, met betrekking tot het lossen van vuurwapenen aan openbare wegen, voorgesteld, waarmede de commissie zich vereenigd had. — De heer *A. W. van Holthe* ontwikkelt tegen het door Ged. Staten voorgesteld nieuw artikel, waarbij aan de gemeente-besturen de bevoegdheid gegeven wordt, om hetgeen in strijd met het Reglement is daargesteld of nagelaten, ten koste van den betrokkene, te doen amoveren of daarstellen, dezelfde bezwaren als door hem uiteengezet zijn bij soortgelijk nieuw art. in het Reglement op de Hoofd- en Beilervaarten; dezelfde bepaling moge in de gemeente-wet voorkomen, hij kan geen Gouvernement liberaal noemen, van hetwelk zoodanige bepaling is uitgegaan. — De heer *v. Echten v. H.* merkt op, dat een Gouvernement niet alleen liberaal maar ook krachtig moet zijn. - De heer *G. L. Kniphorst:* Hij heeft van den heer *van Holthe* meenen te begrijpen, dat deze het liberalisme in gevaar achtte; het zou hem zeer leed doen, omdat hij een voorstander van hetzelve is, maar hij houdt het er voor, dat geene liberale regering zonder orde kan bestaan. — In omvraag gebragt zijnde, worden de voorgestelde wijzigingen met 31 tegen 1 stem, die van den heer *A. W. v. Holthe*, aangenomen.

De vergadering besluit, overeenkomstig de uitgebragte rapporten, op de adressen van *Wolda c. s.* en *C. L. Kniphorst c. s.*, omtrent het afschaffen of wijzigen van de wet op de turfaccijns, en op het adres van *P. Wessemius* en andere binnenschippers omtrent den tol op het Zwolsche diep.

Door den Voorzitter gevraagd zijnde, of er ook Commissien gereed zijn, om rapport uit te brengen, wordt rapport uitgebragt:

1⁰. bij monde van den heer *van der Vlies*:

a. op het adres van den veearts *J. van der Weijde*, dat door de Provincie eenige runderen mogen worden aangekocht, om daarop proeven te doen met het middel van inënting der longziekte. De Commissie merkt op, dat op last van het Hooge bestuur proeven als bedoeld genomen worden, dat men de resultaten daarvan, welke zeker algemeen bekend zullen worden gemaakt, zal dienen af te wachten; dat het ook gevaarlijk is, met betrekking tot mogelijke overbrenging der ziekte, deze proeven te nemen op plaatsen waar de longziekte nog niet heerscht, terwijl op plaatsen, waar de ziekte reeds is uitgebroken, men ligtelijk een voorwerp kan inënten, dat de ziekte reeds onder de leden heeft, waardoor de proef alle effect zou verliezen; zij adviseert mitsdien tot afwijzing. Ter visie en morgen aan de orde.

b. Op het adres van *A. J. Andries* en *L. W. Steenbergen*, kuipers te de Wijk, om het Reglement op de Boter- en Honingvaten te wijzigen, ten effecte, dat aldaar een ijker worde geplaatst; de Commissie stelt voor, om, aangezien Ged. Staten in hun verslag hebben te kennen gegeven reeds in deze of wel in eene volgende [illegible] wijzigingen in gedacht Reglement te willen voorstellen, dit adres [illegible] te renvoijeren, om daarop, bij hunne te doene voorstellen, te letten. — Deze zaak dadelijk in behandeling genomen zijnde, wordt met algemeene stemmen, overeenkomstig het rapport besloten.

2⁰ bij monde van den heer *Willinge* wordt nader rapport uitgebragt op het adres van den veearts H. Hovingh te Gasselte om eene toelage; de Commissie geeft te kennen, dat zij tot afwijzing heeft geadviseerd, omdat zij uit de ingewonnene en overgelegde rapporten van de besturen van drie tot het district van den adressant behoorende gemeenten, heeft gezien, dat hij zich gedurig schuldig maakte aan misbruik van sterken drank. — Ook dit rapport dadelijk in behandeling genomen zijnde, wordt conform hetzelve, tot afwijzing van het adres besloten.

3⁰. Bij monde van den heer *H. G. van Echten van Holthe* op een adres van J. F. Boerhuis en anderen, vertegenwoordigers eener Commissie van onderwijzers uit alle schooldistricten dezer Provincie, om een subsidie uit de Provinciale kas voor het fonds voor weduwen en wezen van onderwijzers. De Comm. geeft te kennen, dat het in het algemeen gevaarlijk is, om voor instellingen als de onderhavige subsidien te verleenen, daar het aanleiding tot andere soortgelijke verzoeken zou geven, dat men niet weet, of bij de verwacht wordende wet op het onderwijs niet in kosten als de onderhavige zal worden voorzien, en dat bovendien in het geheel geene opgave van den staat van het fonds is gedaan; zij adviseert mitsdien tot afwijzing. — Ter visie en morgen aan de orde.

4⁰. Bij monde van den heer Oosting:

a. Op het voorstel van Ged. Staten tot verhooging der begrooting voor 1851 met een post wegens teruggave van grondlasten van het Hotel van den heer Commissaris d. k.— De Commissie vereenigt zich met het gedaan voorstel. — Deze zaak dadelijk in behandeling genomen zijnde, wordt met algemeene stemmen conform het rapport besloten.

b. op de door Ged. Staten voorgestelde bepalingen omtrent de borgtogten der rekenpligtige Provinciale Ambtenaren. De Commissie acht deze bepalingen doelmatig en adviseert, om dezelve te arresteren. — Ter visie en morgen aan de orde.

Nadat bepaald is, dat morgen te elf uur eene vergadering zal gehouden worden, en dat, ter behandeling van al hetgeen morgen onafgedaan blijft en speciaal ook van het rapport op het adres der kanaal-Maatschappij, de leden op Woensdag den 28 dezer weder zullen bijeenkomen, wordt de vergadering gesloten.

Vergadering der Provinciale Staten van Drenthe d.d. 16 Julij 1852.

Te elf uur wordt de vergadering geopend. Er zijn 31 leden aanwezig; afwezig zijn de heeren *Kok*, *Den-*

ning, Vos en de Milly. — De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Aan de orde wordt gesteld het rapport op het adres van den veearts *van der Weijde*, om runderen aan te koopen, ten einde daarop de inenting als middel tegen de longziekte te beproeven. — De heer *R. A. van Echten v. H.* kan zich met de conclusie van het rapport wel vereenigen, doch geeft in overweging, om op den eersten in het rapport opgegeven grond de afwijzing te baseren, en de beide laatste gronden weg te laten; men zou altijd, nadat de uitslag van het van Rijkswege ingesteld onderzoek bekend is, op de zaak kunnen terugkomen. — In omvraag gebragt zijnde wordt met 19 tegen 12 stemmen, conform het rapport, tot afwijzing besloten.

In behandeling genomen zijnde het rapport ten aanzien van het verzoek, om een subsidie voor het fonds van weduwen en weezen van onderwijzers in Drenthe, wordt met algemeene stemmen, conform het rapport, tot afwijzing besloten.

Aan de orde wordt gesteld het rapport over den aanleg van straatwegen in dit gewest. — De heer *Sluis* is niet vóór de conclusie van het rapport, in zoo verre daardoor zou worden beslist, dat er door de Provincie straatwegen zouden worden aangelegd, en langs welke lijnen dit zoude geschieden; hij gelooft niet, dat het zaak voor de Provincie is, om een net van straatwegen aan te leggen als voorgesteld is; de krachten van de Provincie schieten daartoe te kort, men kan uit de begrooting zien, welke lasten op de Provincie liggen, en dat sommige bronnen van inkomsten eerlang zullen ophouden. De Provincie kan niet alleen de straatwegen niet daarstellen, maar kan ze zelfs niet onderhouden; zoo de gemeenten ze wilden daarstellen, en wilden ze voor het onderhoud aan de Provincie present geven, dan zouden ze nog voor het onderhoud te duur zijn; de Provincie heeft meer behoefte aan kanalen; hiervoor moet ze zich eerder opofferingen getroosten; men moet niet zien op andere Provincien; deze hebben eene hoogere trap van ontwikkeling bereikt en kunnen meer doen.

De heer *G. L. Kniphorst* ziet geen bezwaar in de conclusie; men verbindt zich, door dezelve aan te nemen, nog niet dadelijk tot het leggen van straatwegen; het is zeker, dat de Provincie behoefte aan dergelijke wegen heeft, en het tijdstip is thans gunstig, omdat de Hooge Regering ondersteuning toegezegd heeft; er is in allen gevalle niets verloren dan de kosten van opneming. — De heer *van Echten van H.* heeft het ook zoo opgevat, dat, bij aanneming der conclusie er niet zoude geprejudiciëerd worden noch omtrent de aan te leggen lijnen noch omtrent de kosten; hij wilde de Comm. wel omtrent hare bedoeling hebben gevraagd. — De heer *J. Oosting* wordt alleen door het vooruitzigt op een Rijks-subsidie bewogen, om de conclusie aan te nemen; in zoover is hij het eens met den heer *G. L. Kniphorst;* maar overigens is hij het eens met den heer *Sluis*, want de bestaande Prov. wegen renderen niet zooveel, dat daaruit de kosten van derzelver onderhoud etc. kunnen bestreden worden. Hij wenscht echter aan de vergadering in overweging te geven, om, evenals in Friesland en Groningen, reglementaire bepalingen te maken omtrent het subsidiëren van particulieren en gemeenten, die wegen wenschen aan te leggen; er zijn gemeenten, die met een klein subsidie straatwegen willen daarstellen; doch de weinige belangstelling, tot nog toe ten dezen door de Staten aan den dag gelegd, heeft hen van de aanvrage terug gehouden, terwijl deze wegen niet in de geprojecteerde lijnen vielen; in andere Provincien is meerdere belangstelling; de Staten van Groningen hebben zelfs een subsidie voor den tijd van 10 jaren toegezegd aan de ondernemers van den weg van de Punt naar Zuidlaren, zoo ze dezen weg naar Gieten wilden doortrekken; zoodanige bepalingen praejudiciëren ook in niets aan het maken van wegen van zijde van de Provincie; hij doet daarom het schriftelijk voorstel, om eene commissie te benoemen tot het ontwerpen van reglementaire bepalingen als door hem bedoeld. — De heer *Sluis* heeft met genoegen gehoord, dat het betwijfeld wordt, of men bij het aannemen der conclusie van het rapport, wel in beginsel zal aannemen, dat er van zijde der Provincie straatwegen zullen daargesteld worden; wanneer men echter de conclusie naleest, dan staat er zijns inziens in, dat er wel degelijk door de Provincie wegen aangelegd en daartoe door de Provincie bijdragen zullen gegeven worden. Zoo de Commissie mogt willen verklaren, dat het niet in hare bedoeling lag, om deze punten reeds nu door de vergadering te doen beslissen, en hiervan in de notulen melding wordt gemaakt, zou hij zich bevredigd achten.

De heer *Slingenberg* kan niet zien, dat de conclusie de vergadering zou binden; de commisie heeft alleen bedoeld, dat men in staat werd gesteld, om aan den Minister van Binnenl. Zaken de door hem gevraagde opgaven te doen; hij is tegen het vaststellen van Reglementaire bepalingen, als door den heer *Oosting* bedoeld, omdat alsdan waarschijnlijk geene groote communicatien zullen worden daargesteld. — De heer *G. L. Kniphorst* is niet tegen het vaststellen van Reglementaire bepalingen, doch vreest, dat dezelve niet aan het doel zullen beantwoorden; men heeft Drenthe in vergelijking gebragt met andere Provinciën; behoudens respect echter voor Drenthe en voor alles wat Drentsch is, gelooft hij, dat de geest, om iets te ondernemen en daar te stellen, hier nog niet levendig is; zoo ergens, dan dient hier het goede min of meer van hooger hand te komen; hij blijft voor de conclusie van het rapport. — De heer van *Echten v. H.* gelooft, na de ontvangene inlichting, dat op de vraag

(zie verder Bijvoegsel.)

ADVERTENTIEN.

C. BROEKSMA te *ASSEN* maakt bekend, dat van nu af aan alle degenen, welke **pompen** geboord willen hebben, bij hem te regt kunnen; belovende hij eene prompte en goedkoope behandeling.

ASSEN, 16 Julij 1852.

GIJMNASIUM TE MEPPEL.

Daar de **examina** en **promotien** dezer Inrigting op den 19 en 20 dezer maand Julij invallen, waarna met den 21 de **vacantie** begint, welke tot den 1 September duren zal, worden belanghebbenden uitgenoodigd om vóór den aanvang van den nieuwen cursus (met September) ter opneming bij het **Gijmnasium** aan te melden, bij den Wel Edel Achtbaren Heer Burgemeester van Meppel, den Heer **J. E. SLOT**. Waarbij de berigtgevers meenen, bovengenoemd **Gijmnasium** aan OUDERS en VOOGDEN allezins te mogen aanbevelen, niet alleen om het grondig onderwijs en de deugdelijke opvoeding, waarvoor alle zorg wordt gedragen; maar ook om de gezondheid der stad Meppel en de betrekkelijke goedkoopheid van het honorarium en van de geheele levenswijze.

Bij den Slager J. S. HIEGENTLICH te *Assen* zal op morgen den 18 dezer worden geslagt **een Puikvet zoetemelks Kalf,** welks weerga hier nog niet geslagt is, waarvan een ieder den volgenden dag naar genoegen kan worden bediend.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 Julij. Tarwe *f* 7.00 à *f* 5.90. Rogge *f* 5.30 à *f* 6.40. Boekweit zand *f* 4.55 à *f* 5.30. Veen *f* 4.50 à *f* 4.80. Garst *f* 3.90 à *f* 4.40. Knobbe *f* 4.30 à *f* 4.60. Haver *f* 2.70 à *f* 3.20. Zwarte *f* 2.20 à *f* 2.60. Paardeboonen *f* 4.50 à *f* 5.50 Koolzaad *f* 8.50 à *f* 10.00. Grove Gort *f* 7..00 à *f* 7.75. Parel Gort *f* 10.00 à *f* 11.00. Raapolie per vat *f* 31.00 à 00.00.

ASSEN, 15 Julij. Rogge *f* 6.25 à *f* 5.90. Boekweit *f* 5.10 à *f* 4.50. Boter 65 à 60 ct. het Ned. pond. Zetting de 6 Ned. pond 51 cent.

HOOGEVEEN, 13 Julij. Rogge *f* 6,47½, Boekweit *f* 5.00. Haver *f* „„„„; Boter n. p. *f* 0.48. Zetting de 6 Ned. p. 47 c.

COEVORDEN, 12 Julij. Rogge *f* 5.60. Boekweit *f* 4.90. Boter *f* Ned. p. *f* 0.45.

Staats-Loterij.

(Vijfde Kl. 9de, 10de en 11de l.) No. 6751 *f* 2500; no. 12485 1500; nos. 2694 en 397 ieder *f* 1000; no. 12730 *f* 2500; no. 12392 *f* 1000; no. 5234 *f* 1500; nos. 4651, 8001, 15963, 12804, 593, 5290, 14967, 14518, 4613 en 7461 ieder *f* 400; nos. 19607, 13030, 15061, 19801, 16997, 17599, 7854, 5353, 6034 en 17241 ieder *f* 200.

AMSTERDAM, 15 Julij. Werk. Sch. 2½ pct. 63 15/16 à 64 dito 3 pct. 76¼ à 76 7/16; dito 4 pct. 95 15/16 à 96.

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGH GRATAMA *Assen*.

gestelde wijze, in de aanstaande najaarsvergadering de zaak nog niet tot genoegzame rijpheid zal zijn gebragt, om alsdan een besluit te nemen; hij zou daarom voorstellen, om de commissie te laten continuëren, ten einde de zaak, zoowel ten aanzien van de begrooting door den H.-Ingenieur als van de bijdragen der gem.-besturen tot genoegzame rijpheid te brengen.

De heer *Oosting* licht zijn gevoelen nader toe; de zucht tot het aanleggen van straatwegen is, z. i., in deze Provincie wel levendig, doch de finantien ontbreken, het doel kan evenwel door subsidien bereikt worden; in Friesland en Groningen heeft men als beginsel aangenomen, dat de weg moet voltooid zijn, alvorens het subsidie wordt uitbetaald; dit kan ook hier gevolgd worden; alle vrees voor schade bij de Provincie zou dan verdwenen zijn. — De heer *G. L. Kniphorst* is niet tegen Reglementaire bepalingen als bedoeld, maar hij verwacht daarvan niet zooveel heil als van het aanleggen door de Provincie van straatwegen; hij stelt echter voor, om het voorstel aan de bestaande Commissie voor de straatwegen te renvoijeren, ten einde deze zoodanige bepalingen ontwerpe als dezelve nuttig zal oordeelen; wanneer er eene andere Comm. wordt benoemd, kan er ligtelijk strijd ontstaan. — Nadat nog de heeren *Oosting*, *Sluis* en *G. L. Kniphorst* het woord hebben gevoerd, brengt de Voorzitter eerst het rapport der Commissie in omvraag; hetzelve wordt met 26 tegen 5 stemmen aangenomen; tegen waren de heeren *v. d. Vlies*, *R. A. van Echten.*, *v. Veen*, *Hesselink en Oosting.* — Daarna wordt het voorstel van den heer *v. Echten v. H.*, om dezelfde commissie te doen continueren, ten einde de zaak tot rijpheid te brengen, met algemeene stemmen behalve die van den heer *Witsenborg* goedgekeurd. — Het voorstel van den heer *Oosting* alsnu in omvraag gebragt zijnde, wordt met 21 tegen 10 stemmen aangenomen; tegen waren de heeren *de Jonge*, *Caspers*, *Blom*, *Slingenberg*, *Hoenderken*, *A. Homan*, *Willinge*, *J. Tonckens*, *H. G. van Holthe v. E.* en *v. d. Wijck*. — Het voorstel eindelijk van den heer *G. L. Kniphorst*, om het voorstel van den heer *Oosting* aan de bestaande Commissie voor de straatwegen te renvoijeren, wordt met 16 tegen 15 stemmen verworpen. Tegen waren de heeren *v. d. Vlies*, *Caspers*, *Blom*, *R. A. van Echten v. H. Witsenborg*, *Slingenberg*, *Hoenderken*, *van Veen*, [illegible], *A. Homan*, *Willinge*, *J. Tonckens*, *Oosting en H. G. van Holthe v. E.* Alsnu wordt het voorstel van den heer *Oosting* gesteld in handen eener Commissie, bestaande uit de heeren van *Echten v. H.*, *Oosting*, *C. W. E. Kijmmell*, *W. L. Tonckens en Nijenhuis*, zullende van Z. M. den Koning magtiging gevraagd worden, ten einde deze Commissie, ook na het sluiten dezer zitting, hare werkzaamheden kunne voortzetten.

Met algemeene stemmen wordt, overeenkomstig de uitgebragte rapporten, besloten ten aanzien *a.* van de voorgestelde bepalingen nopens de borgtogten der rekenpligtige Provinciale Ambtenaren, en *b.* van het verzoek, dat alnog ten koste der Provincie een brug over de Hoofdvaart te Hoogersmilde worde gelegd.

De commissie voor het adres van de heeren *v. Ittersum c. s.*, om voor een daar te stellen kanaal van Assen naar Groningen een subsidie uit de Prov. fondsen van *f* 25.000 te bekomen, en om te bevorderen, dat schepen van meerderen diepgang de Hoofdvaart kunnen passeren, brengt bij monde van den heer *C. E. Kniphorst* rapport uit.

Zij heeft zich, zonder het ontwerp in deszelfs onderdeelen na te gaan, bepaald. wat het gevraagd subsidie aangaat, tot de vraag, of de Provincie dit subsidie zou moeten verleenen; het belang, dat de Provincie bij het kanaal heeft, acht zij zoo opgetoond en algemeen erkend, dat zij alle betoog daarvan overbodig oordeelt; bij eene oppervlakkig beschouwing van het plan, zijn daartegen bij haar geene overwegende bedenkingen gerezen; wel zou haar misschien eene eenigzints veranderde rigting van het kanaal verkieslijker voorkomen, maar zij acht zich niet in staat om met genoegzame kennis van zaken hierover te oordeelen; de breedte en diepte zijn haar mede voldoende toegeschenen. De Commissie is dan ook eenstemming voor het verleenen der gevraagde *f*25,000 geweest en zij aarselt niet, daartoe te adviseren; maar zij ontveinst tevens niet, dat de Provincie zich daarmede eene zware opoffering getroost, vooral, wanneer daarmede eene verbetering van de Hoofdvaart gepaard gaat. De Commissie achtte zoo min mogelijk voorwaarden aan het subsidie te moeten verbinden, daar zoo ieder der besturen, van welke subsidien gevraagd zijn, daaraan voorwaarden verbinden wilde, alle deze voorwaarden wel eens moejelijk konden nagekomen worden; zij oordeelt het echter wenschelijk te bepalen, dat het subsidie niet zal worden uitbetaald, dan wanneer het werk opgenomen en het kanaal voor de scheepvaart zal zijn opengesteld, terwijl zij meent, dat de verpligting der eventueel op te rigtene Maatschappij, om het water, dat bij doorschutting de Hoofdvaart zal verliezen en op het nieuwe kanaal zal gebragt worden, op de Hoofdvaart terug te brengen, zal moeten beginnen, wanneer het water op deze vaart 15 duim beneden peil zal zijn gedaald. — Wat de gevraagde verbetering der Hoofdvaart aangaat, het nieuwe kanaal is geprojecteerd voor schepen van een diepgang van 1.80 el, terwijl de Hoofdvaart bekentelijk naar beneden slechts een diepgang van 1.36 toelaat; adressanten meenen, dat dit kan verholpen worden door verhooging der sluiswanden en der stouwen. De Commissie erkent de noodzakelijkheid, om de Hoofdvaart geschikt te maken voor schepen van meerderen diepgang, en acht eene verhooging van den waterstand daarvoor verkieslijk. Op de vraag; zal de verbetering van de Hoofdvaart door de Provincie of door de eventueel op te rigten Maatschappij geschieden, antwoordt de Commissie, dat zulks haars inziens, door de Provincie moet geschieden, ten einde deze niet aan eene particuliere Maatschappij rekenpligtig te maken. Zij adviseert mitsdien, om het gevraagd subsidie te verleenen, en ter zijner tijd de Hoofdvaart voor schepen van meerderen diepgang geschikt te maken.

Wordt besloten dit rapport ter visie te leggen en Woensdag e.k. aan de orde te stellen.

De Voorzitter vraagt, of er nog commissien gereed zijn, om rapport uit te brengen. — De heer *Sluis* antwoordt hierop, dat de Commissie voor de verzoeken om subsidien uit de kas ad pios usus het noodig acht, om nadere informatien in te winnen en onderzoek te doen ten aanzien van de behoeften der Hervormde, Joodsche en Afgescheidene gemeenten te Smilde, die alle ondersteuning vragen; hij stelt mitsdien voor, dat de Commissie diligent moge worden gehouden tot aan de najaarsvergadering en er van Z. M. den Koning inmiddels magtiging worde gevraagd, dat de Commissie, ook na het sluiten dezer zitting, hare werkzaamheden voortzette. — De heer *van Veen* zegt, dat het Hervormd Armbestuur te Smilde bezwaarlijk zoolang kan wachten; de behoefte aan subsidie is dringend; hetzelve wordt bedreigd met den verkoop van het Armhuis; hij zou de zaak gaarne nog in deze vergadering behandeld hebben.

De heer *Oosting:* de zaak is spoed vereischend, om de procedures, die tegen het Armbestuur gevoerd worden en die aan gebrek aan geld moeten worden toegeschreven; de treurige toestand harer administratie is echter buiten hare schuld, maar aan omstandigheden buiten haar te wijten; hij dringt op een naauwkeurig onderzoek aan. — De heer *Sluis:* juist om een naauwkeurig onderzoek te doen, zal de zaak tijd vorderen. Ook is het adres van den kerkeraad niet genoegzaam toegelicht en is alleen daarom de zaak niet voor eene zoo spoedige afdoening vatbaar. — Nadat nog de heeren *Oosting*, *Sluis*, *G. L. Kniphorst* en *v. Echten v. H.* het woord gevoerd hebben, wordt het voorstel van den heer *Sluis* in omvraag gebragt en aangenomen met 22 tegen 9 stemmen; tegen waren de heeren *van der Vlies*, *de Jonge*, *Slingenberg*, *Carsten*, *van Veen*, *W. F. Kijmmell*, *Hesselink*, *J. Tonckens* en *Oosting.*

De Voorzitter schorst voor een half uur de vergadering.

Na hervatting van dezelve leest de Griffier het verslag der centrale Afdeeling voor omtrent het verdeelen der Provincie in kiesdistricten.

Na overweging van de verslagen der afdeelingen is de centrale afdeeling, uitgaande van het beginsel, dat kleine districten zullen leiden tot vertegenwoordiging van plaatselijke belangen, en dat daartegen, gelijk ook tegen het uitoefenen van ongeoorloofden invloed op het werk der verkiezingen, *zoo groot mogelijke districten* den besten waarborg opleveren, gekomen tot het besluit, om de Provincie slechts in twee districten te verdeelen, en om daartoe de beide voorloopige Hoofd-kiesdistricten te bestendigen, waaraan de kiezers eenmaal gewoon zijn. Dit verslag wordt ter visie gelegd en Woensdag 28 dezer aan de orde gesteld. Hierna sluit de Voorzitter de vergadering.